

Van sluikestort naar drugslabo

Van sluikestort naar drugslabo

*De waarde van afval in onderzoeken naar het gebruik
en de productie van drugs en het veilig omgaan met
afval afkomstig van de productie van drugs*

Ivan Van Parijs

Van sluikestort naar drugslabo

De waarde van afval in onderzoeken naar het gebruik en de productie van drugs en het veilig omgaan met afval afkomstig van de productie van drugs

Ivan Van Parijs

Editie 2024
190 blz.

Wettelijk Depot: D/2023/Ivan Van Parijs, uitgever
ISBN: 9789464923063

Art.nr. ART00026
NUR 740

© 2024 Ivan Van Parijs en Vanden Broele – Brugge

Alle rechten voorbehouden. Behalve de uitzonderingen die de wet uitdrukkelijk bepaalt, mag u enkel met de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgevers iets uit deze uitgave verveelvoudigen, opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand of op welke wijze ook openbaar maken.

De redactie streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk gesteld kan worden.

We hebben ernaar gestreefd om de wettelijke bepalingen inzake copyright toe te passen. Wie denkt nog rechten te kunnen laten gelden, wordt verzocht zich tot de uitgever te richten.

Vanden Broele, Stationslaan 23, 8200 Brugge
www.vandenbroele.be

INHOUDSTAFEL

Voorwoord van de auteur	11
Voorwoord van federaal magistraat Evi Franco	13
1. Afval van druggebruik	17
1.1 De meest voorkomende producten en afval voortkomende uit het gebruik ervan	17
1.1.1 Cannabisproducten	17
1.1.2 Lachgas	19
1.1.3 Amfetamines (speed) en cocaïne	20
1.1.4 Heroïne	22
1.1.5 GHB of 'vloeibare xtc'	23
1.1.6 Ketamine	24
1.1.7 Nieuwe psychoactieve stoffen (NPS)	26
1.1.8 Andere producten	26
1.2 Wat te doen bij aantreffen	35
2. Cannabisplantages	37
2.1 De cannabisplantage	38
2.1.1 Verontreiniging in marihuana	41
2.1.2 Valstrikken in cannabisplantages	43
2.2 De meest voorkomende kweekmedia	46
2.2.1 Kweek in aarde	46
2.2.2 Kweek op kokos	47
2.2.3 Kweek op steenwol (hydrocultuur)	48
2.3 Materiaal gebruikt in een plantage (hardware)	49
2.3.1 Verlichting	49
2.3.2 Ventilatie, luchtafzuiging en -filtering	52
2.3.3 Water en voedingsstoffen	54
2.4 Producten – voedingsstoffen en pesticiden	55
2.4.1 Toevoeging van CO ₂	55
2.4.2 Toevoeging van voedingsstoffen	57
2.4.3 Gebruik van pesticiden	59
2.4.4 De ozongenerator	61
2.4.5 De zwavelverdamer	63
2.5 De droogruimte (drogen en 'curen')	64
2.6 Afval van een plantage en wat te doen bij aantreffen	68

3. Verwerking van cannabis of van de resten van cannabisplanten	71
3.1 Het aanmaken van cannabisolie of THC-olie	71
3.1.1 Gevaren bij het vervaardigen en gebruiken van cannabisolie	73
3.1.2 Afval van het vervaardigen van cannabisolie	73
3.2 Het vervaardigen van ice hasj	73
3.2.1 Ice hasj maken met gebruik van koffiefilters	74
3.2.2 Ice hasj maken met micron filterzakken (de Gumby-methode)	75
3.2.3 Ice hasj maken met droogijs	75
3.2.4 Het gebruik van de ice-hasj-machine	76
3.2.5 Het drogen van ice hasj	77
3.2.6 Afval van het maken van ice hasj	77
3.3 Het maken van hasj met 'de droge methode'	78
4. Xtc- en amfetaminelabo's	79
4.1 Precursoren en andere chemicaliën	79
4.2 Productie van synthetische drugs	83
4.3 Kristallisatielabo's	87
4.4 Afval labo synthetische drugs	87
4.5 De tabletteermachine	89
4.6 Het Nederlandse project 'Kiek Uut!' en de geurkaart	91
5. Cocaïnewaterij	95
5.1 Detectie van cocaïne in textiel en andere dragers	97
5.2 Afval van een cocaïnewaterij	99
6. GHB of 'vloeibare xtc'	101
6.1 De 'pro-drugs' GBL en 1,4-butaandiol	103
6.2 Vervaardigen van GHB	103
6.3 Afval van het vervaardigen van GHB	105
7. Crystal Meth	107
7.1 Vervaardigen van Crystal Meth	108
7.1.1 De Nagai-methode	109
7.1.2 De 'shake & bake'- of de 'one pot'-methode	109
7.2 Afval van het vervaardigen van Crystal Meth	111
8. Crack en free-base	113
8.1 Crack	114
8.2 Free-base	115
8.2.1 De ammoniakmethode	115
8.2.2 De acetonmethode	116
8.3 Afval van de productie van crack en free-base	116

9. Research chemicals of nieuwe psychoactieve stoffen	119
9.1 Indeling van de research chemicals	120
9.2 Het gevaar van de research chemicals	123
9.3 Voorbeelden van research chemicals	124
10. Fentanyl	125
10.1 Illegale productie van fentanyl	127
10.2 Aantreffen van fentanyl of van afval van de illegale productie ervan	130
10.2.1 Aantreffen van farmaceutisch fentanyl	131
10.2.2 Aantreffen van illegaal geproduceerd fentanyl bij een controle of huiszoeking	133
10.2.3 Aantreffen van afval van een fentanyllabo	133
10.3 De situatie in de VS	135
11. Het aantreffen van een drugslabo (algemeen)	137
11.1 De niet-geplande tussenkomst	138
11.2 De geplande tussenkomst	140
11.2.1 Voor de tussenkomst	140
11.2.2 Tijdens de tussenkomst	140
11.2.3 Na de tussenkomst	141
12. Afval en hoe ervan af te raken	143
12.1 Verschillende mogelijkheden	144
12.2 Optreden ter plaatse (voor eerstelijnsdiensten)	147
12.3 Dumpplaatsen opruimen en gerechtskosten	148
13. De Clan Lab Response Unit of CRU (voorheen LIT)	151
13.1 Oprichting van de CRU	151
13.2 Samenstelling en doel van de CRU	151
13.3 Contact opnemen met de CRU	152
14. Veilig sporen verzamelen	155
14.1 Overzicht mogelijke sporen	156
14.1.1 Lotnummer	156
14.1.2 Serienummer	156
14.1.3 Barcode	156
14.1.4 QR-code	158
14.1.5 Veiligheidspictogrammen	159
14.1.6 Camerabeelden	160
14.1.7 Buurtonderzoek	161
14.1.8 Trajectcontrole en ANPR-camera's	161
14.1.9 Andere sporen	161

14.2	Monsterneming	166
14.3	Verder onderzoek	166
15.	Vervoer van gevaarlijke stoffen (o.a. chemicaliën)	167
16.	Het aspect milieu	173
16.1	Opslag van gevaarlijke stoffen	173
16.2	Dumpen	173
17.	Enkele veelvoorkomende chemicaliën en hun illegale gebruik	177
18.	Bijlagen	179
19.	Bronvermelding	185
	Dankwoord	187
	Over de auteur	189

Noot van de auteur: de gepubliceerde 'recepten' in dit boek zijn in zoverre volledig dat zij alle informatie bevatten die nuttig kan zijn voor de politiediensten. Deze recepten zijn echter niet volledig en daardoor onbruikbaar om zelf te beginnen experimenteren.

VOORWOORD VAN DE AUTEUR

In 2003 werd bij de toenmalige Centrale Dienst Drugs aan een beperkt aantal leden van de verschillende 'BOB drugsecties' een opleiding 'Productie van synthetische drugs' gegeven. Daarbij werd ook aandacht besteed aan afval afkomstig van deze productieplaatsen. Ik was – als lid van de Unit Drugs bij de Gentse Federale Gerechtelijke Politie – een van de gelukkigen die deze opleiding mocht volgen. Jammer genoeg werd nadien – in tegenstelling tot in Nederland – weinig tot geen aandacht meer geschonken aan deze materie.

Plaatsen waar drugs gebruikt worden kunnen dikwijls achterhaald worden door enige aandacht te geven aan de resten van de verpakking van die drugs of van attributen die nodig waren om deze producten te gebruiken.

Ook bij het smokkelen van drugs, waarbij voor inventieve criminelen geen inspanning te groot is om de drugs te verbergen, kampt men dikwijls met het probleem van restafval.

Om synthetische drugs te produceren heeft men heel wat materiaal en grondstoffen nodig. Naast het verkregen eindproduct blijft echter heel wat restafval over. Dit restafval bestaat uit zowel restproducten (o.a. chemicaliën) als verpakkingsafval. Daarnaast moeten deze producenten zich ook soms van de 'hardware' van hun productieplaats ontdoen.

Dit restafval kan een interessante bron van informatie zijn voor de opsporingsdiensten en kan leiden tot de lokalisatie van de productieplaats en mogelijk tot identificatie van de verdachten en een eventuele (criminele) organisatie.

Veelal wordt het restafval van de productie van drugs op een of andere wijze illegaal gedumpt. Naast een ernstig milieuprobleem is dit afval gevaarlijk voor omwonenden (denk maar aan nieuwsgierige kinderen), maar ook voor de 'ontdekkers' van deze dumpplaatsen. Veel van de gebruikte producten en van de restproducten zijn gevaarlijk bij aanraking of inademing. Bijzondere aandacht is daarom nodig bij het aantreffen van een mogelijke dumpplaats. Voor dit alles is echter enige kennis nodig van onder andere de gebruikte producten en de manier van produceren.

Het is de bedoeling van dit boek 'de man en vrouw op straat' (eerstelijns politie, gemeenschapswachten, gemeentepersoneel, brandweer, ruimdiensten, boswachters, personeel van afvalintercommunales ...) attent te maken op enkele zaken waardoor zij bij de ontdekking van bijvoorbeeld een dumpplaats de eventuele link kunnen leggen naar zaken van criminele herkomst, maar ook dat zij weten wat de gevaren zijn van de achtergelaten producten en voorwerpen op deze locaties en welke sporen nuttig zouden kunnen zijn voor het verdere onderzoek.

Ivan Van Parijs,
november 2023

VOORWOORD VAN FEDERAAL MAGISTRAAT **EVİ FRANCO**

Beste lezer,

De schadelijke effecten van druggebruik zijn algemeen gekend en behoeven geen duiding meer: gezondheid en economie in de brede zin van het woord hebben te lijden onder het gebruik van drugs. Gezien het lucratieve karakter, gaan de verkoop en de productie van drugs soms ook gepaard met extreem crimineel of gewelddadig gedrag.

De bevolking heeft al te vaak het idee dat drugs voornamelijk een effect hebben op de gezondheid van de druggebruiker zelf en op het leven van zijn naasten. Er bestaan echter andere, minder voor de hand liggende, ondermijnende fenomenen die verband houden met drugs, zoals de illegale drugsproductie.

Deze productie, en meer bepaald het dumpen van de toxische restanten, kan nefast zijn voor de natuur of voor andere personen dan de druggebruiker zelf. Deze dumpingen hebben een directe impact op de volksgezondheid, in het bijzonder voor de mensen die hiermee in aanraking komen (brandweer, politie, burgers ...). Dit blijft echter een grotendeels verborgen en onvoldoende gekend aspect van de illegale drugshandel.

De ontmanteling van drugslabo's en cannabisplantages komt geregeld in de pers, inclusief de hoeveelheid cashgelden en drugs die er in beslag genomen worden, de productiecapaciteit van het labo of de plantage, hoeveel personen betrokken waren bij de exploitatie ervan ... We vernemen echter bijna nooit hoe groot de milieuschade is van een dergelijk labo.

Aangezien België en Nederland de belangrijkste producenten van MDMA en amfetamines zijn in Europa, kampen beide landen met een onzichtbare afvalstroom veroorzaakt door de illegale productie van drugs. Daarenboven zien we sedert 2018 in België ook meer en meer methamfetaminelabo's opduiken en sinds 2020 eveneens cocaine-extractielabo's en wasserijen.

Hoewel het drugsafval dat gegenereerd wordt door deze productie niet exact te berekenen is, hebben verschillende studies een goed beeld geschetst van de hoeveelheid afval per geproduceerd product. Volgens een schatting gemaakt door het Europees Agentschap voor Verdovende Middelen (EMCDDA) en Europol in 2009, zou er globaal voor elke kilo afgewerkt product ongeveer 12 kilo afval overblijven.

De hoeveelheid afval is afhankelijk van het type drugs dat geproduceerd wordt. Volgens een Nederlandse studie uit 2017 wordt er per kilo geproduceerde amfetamines ongeveer 20 kilo chemisch afval geproduceerd; voor MDMA is dit tussen 6 en 10 kilo. Voor elke kilo geproduceerde methamfetamine zou er 5 kilo afval overblijven.

De hoeveelheid zeer gevaarlijk afval neemt aldus gigantische proporties aan.

Drugsafval bestaat meestal uit vier ingrediënten: grondstoffen waarvan de drugs worden gemaakt, oplosmiddelen zoals aceton, sterke zuren en basen om de grondstoffen om te zetten in drugs en resten van de geproduceerde drug.

Drugsbendes laten dit afval meestal achter op de productiesites, maar vaak zien we dumpingen in de natuur, langs openbare wegen, in riolen of waterwegen, met potentiële risico's voor het milieu en voor de mensen die in contact komen met het giftige afval.

Dat deze risico's zeer reëel zijn, blijkt uit een aantal incidenten die zich de laatste jaren hebben voorgedaan. Zo liepen vier kinderen in Zutendaal in augustus 2015 ernstige brandwonden op toen ze op een bospad door een plas met chemicaliën waren gefietst. Op 6 maart 2021 viel een waterzuiveringsinstallatie van Aquafin stil, omdat afvalstoffen rechtstreeks in de riolering werden geloosd. De intensiteit van de chemische lozing was zo sterk dat de zuurtegraad steeg en alle bacteriën nodig voor de waterzuivering doodgingen. Er moesten nieuwe partijen bacteriën aangevoerd worden en het duurde meer dan twee dagen vooraleer de installatie weer volledig operationeel was. In die tijd kwam het water gedeeltelijk ongezuid in de waterwegen terecht.

Studies van het Nederlandse instituut voor wateronderzoek KWR tonen bovendien aan dat specifieke MDMA-verbindingen permanent in het water aanwezig zijn, zelfs na behandeling in waterzuiveringsinstallaties.

Een Australische studie van de Flinders University uit 2019 toont aan dat wonen in huizen waar eerder methamfetamine werd geproduceerd, op lange termijn ernstige gezondheidsproblemen kan veroorzaken. Voor deze studie, gepubliceerd in het *International Journal of Environmental Research and Public Health*, keken de onderzoekers naar een huis dat was vervuild door mensen die methadon kookten voordat het huis uiteindelijk aan iemand anders werd verkocht en vervolgens enkele jaren onbewoond werd gelaten. Ze ontdekten dat de methresten meer dan vijf jaar later nog steeds aanwezig waren. Opmerkelijk is dat de auteurs van de studie vaststelden dat de besmettingsniveaus in het huis "extreem hoog waren in zowel huishoudelijke artikelen die deel uitmaakten van het huis toen er gekookt werd (jaloerieën, tapijten, muren enz.) als in artikelen die na het koken in het huis werden gebracht (tapijten, speelgoed, bedden enz.)".

Het is dan ook zeer terecht dat naast de *war on drugs* en het investeren op precursors en grondstoffen, de focus wordt gelegd op afval afkomstig van de illegale productie van drugs.

Naast de veiligheidsrisico's verbonden aan de dumpingen, biedt het onderzoek van de geloosde chemicaliën immers ook onderzoeksopportunities zowel naar de criminele organisaties achter de productie als nieuwe criminele fenomenen. Deze gestorte producten kunnen informatie geven over de chemische activiteiten van de sluiklaboratoria, over welke stoffen ze aanmaken en volgens welke procedure ze dit doen. Het kan echter eveneens van belang zijn om verschillende stortplaatsen aan elkaar te linken, of om een of meerdere stortplaatsen in verband te brengen met dezelfde productiesite.

De auteur is gedurende zijn 42-jarige professionele loopbaan al 28 jaar bezig met onderzoeken rond drugscriminaliteit. Hij voerde de eerste onderzoeken als lid van het onderzoekteam 'specialiteit Drugs & Jeugd' van de toenmalige Rijkswacht. Nadien verlegde hij zijn werkterrein naar de aanpak van de zwaardere drugscriminaliteit bij de Unit Drugs van de FGP Gent.

Dit boek is een handleiding voor iedereen die beroepsmatig met drugs en met drugsafval in aanraking komt. Het geeft overzichtelijk weer welke drugs in België geproduceerd worden en welke gevaarlijke afvalstoffen hiermee gepaard gaan. Het boek wijst op de gevaren en de potentiële risico's waarmee burgers, politiemensen, brandweerlieden, boswachters ... geconfronteerd worden en welke voorzorgmaatregelen zij kunnen nemen om zichzelf te beschermen.

Door de stijl en de structurele aanpak van de auteur strekt het doelpubliek zich uit tot eenieder die op zoek is naar informatie over illegale producten, de productie, het afval dat daardoor gegenereerd wordt en de daaraan verbonden risico's.

Veel leesplezier,

Evi Franco
Federaal magistraat

1. AFVAL VAN DRUGGEBRUIK

1.1 De meest voorkomende producten en afval voortkomende uit het gebruik ervan

Het kan beleidsmatig nuttig zijn op bepaalde locaties (bv. waar overlast is door hangjongeren) nazicht te doen naar achtergelaten voorwerpen en af te toetsen of deze al dan niet druggerelateerd zijn. Laten we dat 'druggerelateerd' dan vooral ruim bekijken en ook nazicht doen naar misbruik van alcohol en van bepaalde soorten medicatie.

Niet alle drugs zijn even gevaarlijk, maar anderzijds is ook niet iedereen zich bewust van het gevaar van het gebruik van onschuldig uitziende producten zoals lachgas. Het actief controleren van specifieke locaties kan informatie verschaffen omtrent het gebruik van deze producten.

Deze sporen kunnen belangrijke informatie opleveren over welke drugs gebruikt worden in een bepaalde regio en welke leeftijdsgroepen deze drugs gebruiken. Deze gegevens kunnen onderzoeksmatig hun nut bewijzen of hun invloed hebben op het (drug)beleid binnen de politiezone.

Op plaatsen waar sporen van het gebruik van lachgas worden gevonden, kan men sneller optreden zodat kan worden voorkomen dat er slachtoffers vallen. Lokale winkeliers kunnen voorgelicht en gesensibiliseerd worden deze producten niet aan eender wie te verkopen.

Zo kan op plaatsen waar injectienaalden worden achtergelaten preventief worden opgetreden of kan worden bekeken of er een mogelijkheid is deze injectienaalden te verzamelen zodat er geen risico is voor derden.

Het inzetten van gemeenschapswachters of straathoekwerkers op dergelijke locaties kan daarnaast het gevoel van veiligheid voor de omwonenden verbeteren.

Daartoe moet men wel in staat zijn de sporen van het gebruik van de verschillende drugs te herkennen.

1.1.1 Cannabisproducten

Hasj (*shit*) en marihuana (*wiet* of *weed*) zijn producten die voortkomen van de cannabisplant. Deze producten worden meestal gerookt in een joint (*stick*, *sigaar*, *pret-sigaret* ...), maar kunnen ook oraal gebruikt worden (o.a. in een spacecake). De werkzame stof van deze plant is THC (Tetrahydrocannabinol). Bij oraal gebruik van deze producten is een overdosis mogelijk.

Het grootste deel van de gebruikers die hulp zoeken, hebben problemen met een verslaving aan cannabisproducten

(Bron: De Sleutel)

In Nederland zijn deze cannabisproducten vrij verkrijgbaar indien het THC-gehalte lager is dan 15 %. Indien het THC-gehalte hoger of gelijk is aan 15 %, horen deze daar, net zoals hasjolie, op de lijst van de harddrugs.

Uit metingen uitgevoerd door het Nederlandse Trimbos-Instituut blijkt dat de Nederwiet gemiddeld 16,7 % THC bevat. Hasj gemaakt van Nederwiet bevat gemiddeld 26 % THC, terwijl het THC-gehalte van buitenlandse hasj gemiddeld 24,8 % bedraagt. Daarnaast wordt zelden rekening gehouden met het feit dat ook allerlei (veelal schadelijke) mengstoffen aan deze producten worden toegevoegd.

Hasj en weed zijn meestal verpakt in de typische plasticzakjes met stripsluiting (al dan niet voorzien van een logo of tekst). Zij worden veelal gerookt in een joint die in de meeste gevallen wordt gerold aan de hand van de kingsize sigarettenvloeijsjes en die voorzien wordt van een kartonnen mondstukje (zie foto).

Weed en joint

Sporen van het gebruik van cannabisproducten (eigen foto's)

Het aantreffen van resten van deze 'sigaretten', verpakking van sigarettenvloeijsjes ... kan wijzen op het gebruik van cannabisproducten op deze locatie. Hoewel de vervolging van gebruikers van cannabisproducten geen prioriteit is, blijft het toch aan te raden na te gaan of zich geen al te jonge personen onder de gebruikers bevinden.

Het verkopen, aanzetten tot gebruik van deze drugs en het gebruik van drugs in aanwezigheid van minderjarigen blijft, net zoals het bezit van grotere hoeveelheden, strafbaar.

1.1.2 Lachgas

Een veel voorkomend (en voor meerderjarigen vrij verkrijgbaar) product dat wordt misbruikt is lachgas. De (veelal jonge) gebruikers staan jammer genoeg niet stil bij de risico's (bewustzijnsverlies, coma, hartritmestoringen, zuurstoftekort, hersenschade ...) verbonden aan het gebruik ervan.

Lachgas wordt verkocht in grote en kleine metalen ampullen (zie foto). Je vult een ballon door een lachgaspatroon te ontdoen van zijn vulling via een slagroomsput of een 'lachgascracker' (zie foto).

Indien men lachgas rechtstreeks van het patroon zou gebruiken, kunnen de lippen/mond bevriezen. Daarom wordt het lachgas (meestal) via een ballon geïnhaald.

Sporen van gebruik van lachgas en een lachgascracker (eigen foto)

Het aantreffen van gebruikte ballonnen (al dan niet in combinatie met gebruikte ampullen) kan duiden op het gebruik van lachgas.

Gezien de gevaren die het gebruik van lachgas met zich meebrengt, zal hier op gepaste wijze moeten worden opgetreden en zijn risicobeperkende maatregelen zeker op hun plaats. Het lijkt aangewezen plaatselijke handelaars te informeren omtrent de gevaren van deze producten en hen erop te wijzen dat de verkoop van